

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

Szczecin, dnia czerwca 2012 r.

LSZ-4111-01-01/2012
K/12/005

**Pan
Grzegorz Grondys
Komendant Straży Miejskiej
w Szczecinku**

Na podstawie art. 2 ust. 2 *ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej „ustawą o NIK,” Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Straży Miejskiej w Szczecinku („Straż”) kontrolę w zakresie prawidłowości realizacji wniosków pokontrolnych z kontroli funkcjonowania straży gminnych (miejskich), przeprowadzonych przez Delegaturę NIK w 2009 r. oraz osiągniętych w okresie 2010-2012 (do 31.03.) efektów

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 10 maja 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, pozytywnie ocenia wykonanie przez Straż wniosków pokontrolnych.

1. Straż zrealizowała wnioski pokontrolne sformułowane w wystąpieniu z 24.11.2009 r. i poinformowała Delegaturę NIK o sposobie ich realizacji. W efekcie wykonania ww. wniosków:

- w Straży przyjęto nowe zasady dokumentowania zgłoszeń o zdarzeniach oraz wniosków o podjęcie interwencji². Objęte badaniem 15 losowo wybranych zapisów (rekordów) programu komputerowego E-mandat wykazało we wszystkich przypadkach zgodność zapisów zawartych w programie z dokumentacją źródłową, w tym z treścią zapisów w notatnikach służbowych strażników.
- Straż wywiązywała się z obowiązku składania do Komendy Powiatowej Policji w Szczecinku sprawozdań ze swojej działalności oraz z obowiązku przekazywania Burmistrzowi Miasta Szczecinek sprawozdań z realizacji zadań bieżących. Uwagi NIK dotyczą rzetelności informacji składanych Burmistrzowi. W sprawozdaniu za

¹ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2012 r. poz. 82 ze zm.)

² Zarządzenie Komendanta Nr 12/09 z 27.11.2009 r. w sprawie dokumentowania telefonicznych wezwań o interwencję oraz zarządzenie Nr 10/11 z 3.06.2011 r. w sprawie potwierdzania danych personalnych, notowań oraz kontrolowania sporządzanej dokumentacji

2011 r. przedstawiono niezgodne ze stanem faktycznym dane liczbowo-wartościowe o stwierdzonych w 2009 r. i 2010 r. wykroczeniach naruszających przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach³. Dane te zostały skorygowane przez Straż po ponad 2 miesiącach od przesłania informacji.

- Dostosowano strukturę organizacyjną i etatową Straży do przepisów uchwalonych przez właściwe organy Miasta Szczecinek.
- W 2011 r. dokonano zmiany siedziby Straży, która obecnie zapewnia właściwe funkcjonowanie i obsługę interesantów.

2. W 2011 r. strażnicy ujawnili łącznie 18.517 wykroczeń tj. o 31,4 % mniej niż w 2010 r. (26.984). W okresie tym zmalała również o 47,7 % wartość wystawionych mandatów (z 1.867,2 tys. zł w 2010 r. do 890,0 tys. zł w 2011 r.). W roku 2011 strażnicy ujawnili 9.497 wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji co stanowiło 55,5 % takich wykroczeń ujawnionych w 2010 r. (17.082). Jednocześnie w 2011 r. kierowcom wystawiono 6.229 mandatów na kwotę 796,5 tys. zł co stanowiło 51,3 % ilości (12.814) i 54,0 % wartości (1.734,9 tys. zł) mandatów wystawionych w 2010 r. Ustalono, że m.in. z uwagi na spór kompetencyjny pomiędzy Strażą, Policją, Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego i zarządcami dróg, strażnicy nie przeprowadzali systematycznych pomiarów prędkości ruchu drogowego w miejscach objętych Porozumieniem podpisanym w sierpniu 2007 r. przez Pana Komendanta z Komendantem Powiatowym Policji w Szczecinku. Zgodnie z warunkami Porozumienia i aneksem z 28.02.2011 r., pomiar prędkości przez strażników miał odbywać się w 9 punktach zlokalizowanych na 8 ulicach, w których (w ocenie Policji) nagminnie popełniane są wykroczenia przez kierujących związane z przekraczaniem dozwolonej prędkości. Brak realizacji warunków Porozumienia - zdaniem Pana Komendanta – spowodowany jest m.in. przewlekłą procedurą przygotowywania nowych projektów zmian organizacji ruchu dla miejsc pomiarów prędkości za pomocą fotoradarów.

3. Straż, funkcjonująca jako samodzielna samorządowa jednostka organizacyjna, na podstawie uchwał⁴, poleceń i upoważnień⁵ organów Gminy Miasto Szczecinek ewidencjonowała i egzekwowała należności Miasta z tytułu grzywien nałożonych mandatami karnymi. Pan Komendant, wystawiał i podpisywał tytuły wykonawcze oraz rozpatrywał wnioski i wydawał decyzje umarzające i rozkładające na raty spłaty należności z ww. tytułu.

Wykonywanie tych zadań było niezgodne z ustawowymi obowiązkami Straży w zakresie ochrony porządku publicznego zawartymi w art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 *ustawy o strażach gminnych*⁶ oraz naruszało przepisy:

- art. 5 § 1 pkt 2 *ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*⁷ określającym, że uprawnionym do żądania wykonania w drodze egzekucji administracyjnej dla obowiązków wynikających z orzeczeń

³ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012 r. poz. 391)

⁴ Uchwała nr XIV/116/07 Rady Miasta Szczecinek z dnia 15 października 2007 r. w sprawie zasad i trybu udzielania ulg w spłaceniu należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa

⁵ Pismo Burmistrza Miasta z dnia 12.10.2007 r. (znak OR-0113/101/07)

⁶ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz.U. Nr 123, poz. 779 ze zm.)

⁷ Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.).

sądów lub innych organów albo bezpośrednio z przepisów prawa jest organ lub instytucja bezpośrednio zainteresowana uiszczeniem należności z tytułu grzywny,

- § 3 rozporządzenia w sprawie dokumentacji i ewidencji grzywnien za wykroczenia ścigane w postępowaniu mandatowym⁸ stanowiącymi, że urzędy gmin ewidencjonują wpływy i należności z grzywnien nałożonych w drodze mandatu karnego, będące dochodami gmin.
- art. 53 ust. 1. ustawy o finansach publicznych⁹, stanowiącym, że kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki, a określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej może powierzyć tylko pracownikom jednostki (tj. urzędu),
- art. 268a Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁰, w związku art. 18 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, stwierdzającymi, że organ administracji publicznej może upoważnić do wykonywania czynności w jego imieniu tylko pracowników kierowanej przez niego jednostki organizacyjnej.

Pan Komendant, w lipcu 2010 r. bezskutecznie informował Burmistrza Miasta Szczecinek, iż m.in. w ocenie Departamentu Prawnego MSWiA (pismo znak DP-II-026-747/08/KS z dnia 7.01.2009 r.) wykonywanie tych zadań wykracza poza ustawowe zadania Straży.

Ustalono, że funkcjonariusze Straży doręczali w latach 2010 - 2011 wezwania do Wojskowej Komendy Uzupełnień (m.in. 21 przypadków w 2010 r.). W ocenie NIK wykonywanie tego zadania, również wykracza poza ustawowe kompetencje strażników.

4. Zbiory danych osobowych przetwarzanych przez Straż zgłoszone zostały do Generalnego Inspektora Danych Osobowych. Obowiązująca w Straży dokumentacja opisującą przetwarzanie tych zbiorów oraz podjęte środki ochrony były zgodne z wymogami art. 36 ustawy o ochronie danych osobowych¹¹ oraz § 4 i 5 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych¹².

Przedstawiając Panu Komendantowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. Wykonywanie przez strażników zadań wynikających z kompetencji określonych w ustawie o strażach gminnych, a w szczególności:
 - a. przekazanie, w porozumieniu z Urzędem Miasta Szczecinek, dokumentacji i czynności związanych z prowadzeniem windykacji należności z tytułu grzywnien nałożonych mandatami karnymi.

⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 1994 r. w sprawie sposobu dokumentacji i ewidencji grzywnien za wykroczenia ściganych w postępowaniu mandatowym oraz organów właściwych w sprawach rozprawiania i rozliczania bloków mandatowych (Dz.U. Nr 131, poz. 663 ze zm.).

⁹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

¹⁰ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.).

¹¹ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.).

¹² Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne, służące do przetwarzania danych osobowych (Dz.U. 2004 r. Nr 100, poz. 1024.)

- b. przekazywanie właściwym organom wg kompetencji wniosków o umorzenie należności lub zastosowanie ulg w spłacie grzywien wymierzonych mandatami karnymi nałożonymi przez strażników miejskich.

2. Poprawę rzetelności składanych sprawozdań z działalności Straży.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Komendanta w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały.